

СЛОБОДНО ОПШТЕСТВО

СЛОБОДНИ МЕДИУМИ ЗА СЛОБОДНО ОПШТЕСТВО

ПРОЕКТ ЗА СЛОБОДА НА ИЗРАЗУВАЊЕТО, МЕДИУМСКИ СЛОБОДИ И ДЕМОКРАТСКА ТРАНСФОРМАЦИЈА
њузлетер #4, јануари 2018 година

ЦИВИЛ Медиа - простор за слободно изразување и информирање на стотици илјади граѓанки и граѓани

Веб страницата www.civilmedia.mk е еден од највидливите онлајн проекти на медиумската платформа на ЦИВИЛ. Започна како специјализиран сајт за политика, општество и култура, но со успешното имплементирање на проектот „Слободни медиуми за слободно општество“, прерасна во релевантен информативен медиумски проект со големо влијание и видливост. Освен информативните содржини, сајтот е значаен и релевантен простор за дијалог, полемика и слободно, нецензурирано изразување на ставови и мислења на независни интелектуалци и уметници, експерти, новинари и активисти. Објавените ставови не нужно се совпаѓаат со ставовите на ЦИВИЛ или донаротите на организацијата, но се значаен простор преку кој ние се залагаме за слободата на изразувањето, јакнењето на политичката култура и дијалогот. Секојдневно, тимот на проектот продуцира по најмалку пет авторски содржини во текстуален или видео формат и дваесетина актуелни вести и информации. Оваа веб страница е особено важен јавен ресурс за информирање и граѓанска едукација. Слоганот на ЦИВИЛ Медиа е: **СЛОБОДНО. НЕЗАВИСНО. ОТВОРЕНО.** Секој ден се обидуваме да го оправдаме овој слоган со тоа што објавуваме објективни информации и отворено и конструктивно ја критикуваме секоја појава во општеството.

Тоа е слободен и нецензуриран простор за информирање и размена на мислења и ставови, простор **за**, но и **од** граѓанките и граѓаните.

Во изминатиот период, оваа веб страница стана важна станица на која стотици илјади граѓанки и граѓани секојдневно се информираат.

Голем дел од содржините објавени на оваа веб страница се достапни за преземање, врз основа

на договорена соработка со редакциите и најчесто според лиценцата Creative Commons. Врз основа на таа лиценца, медиумските содржини може да бидат објавени и на други медиуми, под услов да се наведе авторот/авторката и изворот (со линк), како и дисклејмер во кој се наведуваат основни податоци за изворот и проектот.

Медиумската платформа на ЦИВИЛ ја вклучува и веб страницата www.drejt.mk на албански јазик, со идентичен концепт, иако не со целосно идентична содржина. Тука е и веб страницата www.civil.today со избрани содржини од медиумската продукција на англиски јазик. Медиумската платформа на ЦИВИЛ неодамна се збогати со уште една веб страница - www.rtvcivil.mk на која се публикуваат исклучиво видео и аудио содржини.

За крај, неколку збора за ЦИВИЛ Медиа. Тоа е организациска единица на ЦИВИЛ - Центар за слобода, регистрирана како посебен, професионален огранок на организацијата во 2009 година.

Целта на оваа организациска единица е да ја зајакне видливоста на ЦИВИЛ (формиран во 1999 г.) и да даде придонес кон слободата на изразувањето и медиумските слободи во земјата. ЦИВИЛ Медиа се формира во време на речиси целосен медиумски мрак, кога информациите беа контролирани од еден центар на политичка моќ, а слободата на изразувањето и медиумските слободи беа под силна закана.

Веднаш по формирањето, ЦИВИЛ Медиа оформи и своја редакција во чиј состав влегоа искусни, независни и професионални новинарки и новинари, но и почетници кои решиле својата почетна академска подготовка да ја надградат со практична новинарско-истражувачка работа.

Нема слобода без слободни медиуми

Основен мотив за ЦИВИЛ да го започне проектот СЛОБОДНИ МЕДИУМИ ЗА СЛОБОДНО ОПШТЕСТВО е токму ставот дека нема слобода без слободни медиуми.

Слободни медиуми за слободно општество е повеќе од проект. Тоа е простор во кој секоја граѓанка и секој граѓанин имаат можност да се стекнат со информации и знаења, но и директно да придонесат во политичките и општествените процеси.

Со медиумската продукција, овој проект придонесува кон слободното изразување и објективното информирање на јавноста. Преку овој проект, ЦИВИЛ работи на мониторинг на состојбата на човековите права, со посебен фокус на слободата на изразувањето и социјалната правда. Проектот дава придонес кон политичкиот дијалог во земјата, во напорите да се надмине долгогодишната криза на демократските институции. Организациите на граѓанското општество, преку овој проект, имаат нова можност да бидат видливи и транспарентни.

Проектот е замислен како простор во кој секој поединец е драгоцен учесник. Секој од нас може да стане дел од поширока мрежа која набљудува и прибира информации од теренот, учествува во создавањето на медиумски содржини и учествува во јавните настани за јакнење на јавната свест ширум земјата. Ова е уникатен обид да се обединат граѓанките и граѓаните околу идејата за заедничко градење слободни медиуми и слободно општество. Безброј пати е кажано дека медиумите играат суштинска улога во развојот на демократијата и почитувањето на човековите права и слободи. Време беше тоа и навистина да го направиме.

Конечно, тргнавме во создавање на еден истовремено граѓански и медиумски ресурс за развој на слободното општество во кое живеат еднакви луѓе и во кое гласот и мислата на секој човек добива свое заслужено важно место. Со овој проект, ЦИВИЛ ќе даде придонес во повеќе комплексни области во тешкиот период на транзиција и

демократизација. Со искусен тим, прекален во годините на предизвици, ќе се создаде и артикулира слободен и безбеден простор за динамична размена на информации, ставови и анализи, кои ќе им се понудат на јавноста и институциите.

Политичката култура ќе се збогати со содржини за граѓанска едукација и медиумската писменост, како и одбрана на човековите права и слободи, вклучувајќи го и гласачкото право. Слободните медиуми се основен предуслов за слободно општество, како што единствено слободното општество може да создава медиумски простор во кој информацијата и ставовите се слободни од корупцијата и притисоците кои ги наметнуваат центрите на моќ.

Во тие две насоки - ослободување и деконтаминација на медиумскиот простор и охрабрување на граѓанките и граѓаните да градат слободно општество, ЦИВИЛ ќе го спроведува овој комплексен и динамичен проект. Ова е уште еден проект кој во целост го отсликува карактерот на ЦИВИЛ, кој ќе биде активен деноноќно и ќе создаде целосно независна медиумска платформа која ќе служи како јавен ресурс за медиумите, граѓанските организации и сите активни граѓанки и граѓани, кои ја разбираат и поддржуваат оваа концепција.

Тимот на ЦИВИЛ веќе работи на проширување на мрежата на соработници од целата земја, а според планот на имплементација, ќе одржи 88 помали и поголеми настани и теренски активности, не сметајќи ја секојдневната медиумска продукција. Накратко, нè очекуваат возбудливи денови и месеци, период во кој секој од нас е повикан да го даде својот придонес. Ние сме горди на нашите постигнувања, но ќе дадеме сè од себе да ги надминеме сите очекувања. Придружете ни се!

ФОТО ГАЛЕРИЈА

Секогаш на терен,
секогаш во контакт со
граѓанките и граѓаните

1. Штип, 29/11/2017
2. Велес, 7/10/2017
3. Кавадарци, 12/12/2017
4. Тетово, 20/10/2017
5. Куманово, 21/11/2017

Машка Македонија

За ова издание на СЛОБОДНО ОПШТЕСТВО, ја печатиме оваа колумна што се занимава со родови прашања и со родовиот дисбаланс во институциите во кои се носат одлуки и се спроведуваат политики.

Пишува: Џабир Дерала

На крајот на годината се сведуваат сметки, се рефлектира за постигнатото, се анализираат промашувањата, се завршуваат работи како да нема ден по 1 јануари, се оди по божиќни и други прослави и коктели... Омилена играчка се статистиките кои кажуваат нешто и ништо, а најчесто ништо, бидејќи се наменети за пропаганда или реклама. Вистинските статистики остануваат во фиоките, за да послужат како индикатори во спроведување на план Б, што обично значи спасување на кожата.

Но, нема да зборувам за тоа. Еден, навидум спореден податок, ме поттикна да го испукам мојот рафал кон погубните статистики за родовиот баланс во нашето општество. Престижниот американски речник Меријам-Вебстер објави дека зборот феминизам е збор на годината за 2017.

Не мора да е ден на жените за да говориме за неволјите низ кои минуваат во тешкото македонско секојдневие. Со сиот ризик да бидам погрешно сфатен, а уште повеќе, ова да биде уште еден недоволно добро забележан рафал, како што беше случајот со ДИК, сакам уште еднаш, по кој знае кој пат, да грмнам против ужасното малцинство на жени на раководни функции и во политиката.

Во Владата, од 22 министерски позиции, само четири им припаднаа на жени. Во Собранието од 120 пратенички места, 43 се на жени, повторно неприфатливо малцинство. Дисбалансот во локалната самоуправа е уште посрамен, па така, од 81

градоначалнички позиции, само шест се раководат од жени.

Катастрофалната диспропорција во учеството на жените се гледа насекаде. И срамота е да се види колку малку жени се раководителки на институции, установи и јавни претпријатија, на локално и национално ниво. Кабинетите на министрите и други раководни структури се претежно, а често и исклучиво машки друштва.

За жал, промените кои го турнаа криминалниот режим на Груевски, не направија промена во положбата на жената во Македонија. Режимот кој падна манифестираше отворена мизогинија и ја претвори жената во кукла за раѓање, објект кој служи за украс, освен кога служи за тешка и напорна работа во текстилните и другите фабрики, да одгледува деца и да чисти и пере по дома.

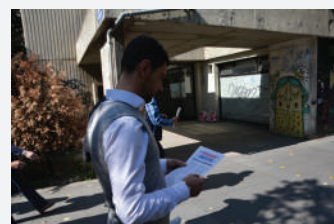
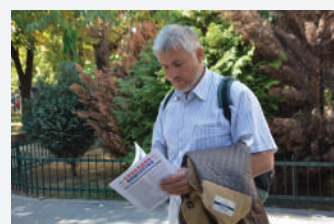
Со толку мала застапеност на раководните функции, жените и понатаму ќе бидат дискриминирани при вработување и ќе останат жртви на предрасуди и родово насилство, ќе бидат уназадувани и понижувани. Дали женските организации се доволно гласни или не, во овој момент не е ни толку важно. Изненадува што оваа тема е меѓу последните, а по својата природа е меѓу првите во владините политики и практики. Секаде во светот, наспроти честитките за победата на демократијата и првичните успеси на новата власт, прва забелешка е тоа што маскулинизмот и машката супремација се одлика на Македонија. Барам тоа да биде поинаку!

2

4

3

5

Изразете се слободно, ЦИВИЛ Медиа е наша заедничка медиумска платформа

За само половина година, медиумската платформа на ЦИВИЛ - Центар за слобода, објави околу 300 текстови во кои независните интелектуалци, експерти и активисти ги изнесоа своите ставови и анализи за голем број актуелни теми во општеството. За кратко време, оваа медиумската платформа стана форум за размена на мислења, ставови и анализи.

Најголем дел од овие содржини во истиот момент, кога се објавуваат на нашите веб страници, се преземаат од другите медиуми во земјата, а дел од нив се објавуваат и надвор од границите на Македонија.

Колумните објавени во ЦИВИЛ Медиа секојдневно се тема на дискусија на социјалните мрежи. Накратко, влијанието и одгласите во јавноста ги надминаа сите наши и најпозитивни очекувања.

Сечиј став е драгоцен и се третира со подеднакво внимание и почит. Секој што има потреба да го искаже

својот став или да анализира одредена состојба во земјата, може тоа да го направи преку медиумската платформа која е наша, заедничка, им припаѓа на сите свесни и активни граѓанки и граѓани.

За оние што сметаат дека пишувањето не им е најдобра страна и повеќе сакаат да проговорат за проблемите и темите што се важни за нашето општество, постои и можноста тоа да го сторат и пред нашите камери, во форма на изјава, разговор или видео-колумна. Доволно е да се обратат во ЦИВИЛ и да закажат термин за снимање.

CIVIL MEDIA
СЛОБОДНО. НЕЗАВИСНО. ОТВОРЕНО.

Можност за работен ангажман во ЦИВИЛ

ЦИВИЛ е во постојана потрага по нови соработнички и соработници кои се прогресивни, креативни, активни и објективни луѓе за ангажман како дописници во медиумските проекти, но и за мониторинг на избори, мониторинг на состојбата на човековите права и слободи, истражувања и активизам.

Нема ограничувања по возраст, пол, стручна спрема, накратко – нема ограничувања по ниедна основа, а ни бројот на соработници не е ограничен. Трудот ќе биде платен врз основа на видлив резултат (на пример: објавен текстуален или видео извештај).

Објавените содржини од соработниците/известувачите, ќе биде хонориран со 1.000 денари бруто.

ЦИВИЛ ќе организира обуки за новинарство и мониторинг за кандидатите за хонорарни позиции, како и за своите волонтери, поддржувачи и членови.

Во зависност од бројот на пријавените и местото на живеење, ќе бидат одредени градовите и термините во кои ќе се одржат обуките. Патните трошоци за учество на обуките ќе бидат покриени од ЦИВИЛ.

За повеќе информации, обратете се во ЦИВИЛ или следете ги повиците на веб страницата и Фејсбук профилот на организацијата. Слободно пишете ни или јавете се.

www.facebook.com/civil.mk
www.civil.org.mk
02/5209176
civil@civil.org.mk

Накратко за ЦИВИЛ

ЦИВИЛ – Центар за слобода е непрофитно и невладино граѓанско здружение, кое работи за човековите права, мирот и контролата на оружје, основано на 25 ноември, 1999. Неформално, ЦИВИЛ е активен од 1996.

Организацијата спроведува изборен мониторинг од 2008 година, воведувајќи нови, високо ефективни методологии на набљудување и граѓанска едукација за гласачкото право.

Мисијата на ЦИВИЛ е: активно промовирање и одбрана на човековите права и слободи; одржлив мир и придонес кон процесите на помирување; креирање планови за ефективна контрола на оружје; социјална правда и слобода на говор.

ЦИВИЛ е активен на регионално и меѓународно ниво и има спроведено над 100 проекти, вклучувајќи и бројни кампањи за јакнење на јавната свест на национално ниво, масовни јавни настани, итн. Организацијата ужива голема видливост и доверба од сите заедници во земјата.

Во состав на ЦИВИЛ се неколку формални и неформални организациски единици: ЦИВИЛ Медиа, ЦИВИЛ Арт, Зелен ЦИВИЛ, ЦИВИЛ Млади и Цивил Фем.

СЛОБОДНО ОПШТЕСТВО е издание на ЦИВИЛ - Центар за слобода. Одговорно лице: Џабир Дерала. Целосниот импресум на изданието е објавен на www.civilmedia.mk

Проектот Слободни медиуми за слободно општество е финансиран од Федералното Министерство за надворешни работи на Сојузна Република Германија.

Ставовите искажани во оваа публикација се на авторките и авторите на текстовите и не нужно ги одразуваат ставовите на донаторите.